

Der foreslås ikke særlige regler om beskikkelse af forsvarer i anledning af ransagning (se dog nedenfor side 101 om "hemmelig" ransagning). Om indkaldelse af en eventuelt tidligere beskikket forsvarer til retsmøder om ransagning henvises til reglen i retsplejelovens § 748, stk. 2.

De beskrevne formkrav ved rettens afgørelse om ransagning, der findes i lovudkastets § 796, stk. 2 og 4, gælder også ved ransagning hos en ikke-mistænkt.

I det omfang, der tillægges politiet adgang til at træffe bestemmelse om ransagning, finder udvalget ikke grundlag for at foreslå formkrav til politiets beslutninger. Det følger dog af retsplejelovens § 744, at politiet skal optage rapport om de efterforskningskridt, der foretages.

3.4. Samtykke.

I betænkningen om legemsindgreb, nr. 1104/1987, har udvalget side 59-60 foretaget en generel drøftelse af, hvilken virkning der bør tillægges den omstændighed, at en mistænkt samtykker i, at der foretages et indgreb mod ham eller hende. De heri fremførte betragtninger kan også finde anvendelse på ransagning.

På dette grundlag foreslår udvalget i lovudkastets § 796, stk. 5, at der tillægges et samtykke fra en mistænkt til foretagelse af ransagning den betydning, at afgørelsen om indgrebets foretagelse kan træffes af politiet, uanset om lovens hovedregel vedrørende det pågældende indgreb er, at retten har kompetencen.

Derimod bør samtykket - i modsætning til, hvad der må antages at være gældende ret i dag - ikke medføre en fravigelse af lovens materielle betingelser for, hvornår en ransagning må foretages, og bestemmelserne om, under hvilken form indgrebet skal foretages. Dette skyldes risikoen for, at samtykket ikke i virkeligheden er afgivet frivilligt.

Det følger af det anførte, at såfremt udvalgets flertals forslag til kompetenceregler følges, jf. ovenfor afsnit 3.2., vil et samtykke fra en mistænkt være uden enhver betydning ved de mindst byrdefulde ransagninger ("kategori 2", jf. foran side 51), idet kompetencen ved disse indgreb foreslås henlagt til politiet. Der opstår altså slet ikke spørgsmål om indhentelse af samtykke og derfor heller ikke en mulig efterfølgende tvist om, hvorvidt samtykke var afgivet eller ej. Hvis flertallets forslag til kompetenceregler følges, vil et samtykke fra en mistænkt kun have betydning ved ransagninger af "kategori 1", det vil sige ransagninger af bolig og andre husrum, af dokumenter, papirer og lignende og af indholdet af aflåste genstande.

I det omfang, samtykket efter udvalgets forslag herefter har betydning, vil den praktiske virkning af samtykket formentlig oftest være, at politiet kan undlade at forelægge en på grundlag af "**periculum in mora**"-synspunktet foretaget ransagning for retten. Denne virkning vil på den anden side indebære en ikke uvæsentlig arbejdsbesparelse. Det bemærkes i denne forbindelse, at de af udvalget indsamlede statistiske oplysninger, jf. nedenfor bilag 2, viser, at ransagning i formentlig langt de fleste tilfælde foretages på grundlag af samtykke.

Udvalget foreslår, at også samtykke til ransagning skal foreligge skriftligt, som det i dag er foreskrevet i rigsadvokatens meddelelse nr. 12/1959 og cirkulæreskrivelse af 7. januar 1970. Selv om kravet om skriftlighed har givet anledning til vanskelighed i enkelte sager, overskygges disse vanskeligheder af skriftlighedskravets værdi ved at afskære senere bevistvivl om, hvorvidt samtykke er meddelt.

Samtykke kan afgives såvel før som efter ransagningens foretagelse. I tilfælde, hvor en ransagning er sket på grundlag af "**periculum in mora**"-reglen, og samtykket meddeles efter ransagningens foretagelse, men inden sagen i medfør af lovudkastets § 796, stk. 3, 2. pkt., er forelagt

for retten, medfører samtykket, at forelæggelse for retten bortfalder. Meddeles samtykke efter politiets forelæggelse af ransagningen for retten, men inden retten har afsagt kendelse, bortfalder sagen, og retten skal således ikke afsige kendelse om ransagningen.

Om virkningen af tilbagekaldelsen af et meddelt samtykke henvises til udvalgets betænkning nr. 1104/1987, side 60.

Samtykke skal gives af den person, der har rådighed over den pågældende lokalitet eller genstand. Dette gælder også, hvor denne person kun har en midlertidig råden, jf. foran side 50. Har flere personer rådighed over lokaliteten eller genstanden, må samtykke fra én af disse personer være tilstrækkeligt, forudsat ingen af de andre er til stede og protesterer. Er én af de personer, der har rådigheden, mistænkt, medens de øvrige ikke er det, vil et samtykke fra en af de ikke-mistænkte formentlig kun have betydning med hensyn til kompetencen til at foretage ransagningen, mens de materielle betingelser og formreglerne må overholdes.